*(Euroopan unionista tehdyn sopimuksen V osastoa soveltamalla annetut säädökset)*

# NEUVOSTON YHTEINEN KANTA
## 12 päivältä heinäkuuta 1999,
## Ruandasta

(1999/452/YUTP)

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionista tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 15 artiklan,

sekä katsoo seuraavaa:

(1) Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 12 artiklan perusteella hyväksytyllä yhteisellä kannalla 98/252/YUTP [1] neuvosto määritteli Euroopan unionin Ruandaa koskevat tavoitteet ja painopisteet,

(2) Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 13 artiklan perusteella neuvoston hyväksymällä yhteisellä toiminnalla 96/250/YUTP [2] nimettiin erikoislähettiläs Afrikan Suurten Järvien alueelle, ja

(3) Ruandassa vuoden 1998 jälkeen tapahtuneen kehityksen huomioon ottaen yhteinen kanta 98/252/YUTP olisi saatettava ajan tasalle,

ON MÄÄRITELLYT TÄMÄN YHTEISEN KANNAN:

*1 artikla*

Euroopan unionin tavoitteina ja painopisteinä suhteissa Ruandaan on kannustaa, jouduttaa ja tukea Ruandan hallituksen alkuunpanemaa prosessia, johon kuuluu

— kansanmurhasta toipuminen ja kansallisen sovinnon edistäminen,

— jälleenrakentaminen ja kehitys,

— ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojelu ja edistäminen,

— demokratiaan siirtyminen.

Alueellinen epävakaus voi uhata näiden tavoitteiden saavuttamista. Euroopan unioni tukee sen vuoksi Ruandan hallituksen ponnisteluja, joilla pyritään ulko- ja turvallisuuspolitiikan avulla alueellisen vakauden saavuttamiseen, samoin kuin se tukee kaikkien muiden osapuolien vastaavia ponnisteluja konflikteissa tällä alueella.

*2 artikla*

Euroopan unioni toteaa, että edistyminen näillä aloilla on pääasiassa Ruandan hallituksen vastuulla. Ruandan hallituksen ponnistelujen tukemiseksi ja kannustamiseksi näillä aloilla Euroopan unioni jatkaa muun muassa Afrikan Suurten Järvien alueelle nimetyn erikoislähettiläänsä myötävaikutuksella rakentavaa ja kriittistä vuoropuhelua Ruandan hallituksen kanssa seuraavien säännösten pohjalta.

*3 artikla*

Ruandan hallituksen alueellisen ulko- ja turvallisuuspolitiikan osalta Euroopan unioni:

— kannustaa sitä samoin kuin Kongon demokraattisen tasavallan konfliktin kaikkia muita osapuolia osallistumaan rakentavalla tavalla alueellisiin ja kansainvälisiin ponnisteluihin rauhanomaisen ratkaisun neuvottelemiseksi. Ratkaisun on johdettava mahdollisimman pian aselepoon sekä kaikkien vieraiden joukkojen vetäytymiseen Kongon demokraattisesta tasavallasta. Siinä on otettava huomioon kaikkien eri osapuolien turvallisuusnäkökohdat ja muut oikeutetut edut ja lisäksi on kunnioitettava alueellisen koskemattomuuden ja kansallisen suvereniteetin periaatteita;

— kannustaa Ruandan hallitusta samoin kuin konfliktin kaikkia muita osapuolia noudattamaan kansainvälisen humanitaarisen oikeuden asettamia velvoitteita.

*4 artikla*

Ruandan sisäisen tilanteen osalta Euroopan unionin pyrkimykset perustuvat seuraaviin periaatteisiin:

[1] EYVL L 108, 7.4.1998, s. 1.
[2] EYVL L 87, 4.4.1996, s. 1.

a) sovinnon ja vallan jakamisen osalta Euroopan unioni kannustaa ja tukee Ruandan hallituksen ponnisteluja sovinnon aikaansaamiseksi kaikkien Ruandassa ja maan ulkopuolella olevien ruandalaisten kesken, muun muassa käymällä vuoropuhelua kaikkien väkivaltaa ja kansanmurhaa vastustavien ryhmien kanssa ja keskittyen vallan jakamiseen ja vähemmistöjen suojelemiseen. Euroopan unioni pitää tältä osin tärkeänä sovinnon ja kansallisen yhtenäisyyden kansallisen komitean riippumattomuutta, tehokkuutta ja laajapohjaisuutta,

b) demokratisoitumiskehityksen osalta Euroopan unioni:

— kannustaa Ruandan hallitusta luovuttamaan mahdollisimman pian toimivaltaa ja valtuuksia vastavalitulle paikallishallinnolle, jotta varmistettaisiin paikallisen väestön osallistuminen poliittiseen prosessiin ruohonjuuritasolla; lisäksi Euroopan unioni on periaatteessa valmis harkitsemaan vastavalittujen paikallisten luottamushenkilöiden koulutuksen tukemista prosessin helpottamiseksi,

— kannustaa Ruandan hallituksen suunnitelmaa järjestää kahden vuoden kuluessa vaalit kunta- ja prefektuuritasolla ja vastata vaalien asianmukaisista järjestelyistä, ajoituksesta ja hallinnosta. Lukutaidottomuusongelman huomioon ottavilla järjestelyillä olisi otettava käyttöön äänestysjärjestelmä, jonka avulla varmistetaan vapaat ja oikeudenmukaiset vaalit ja taataan yhtäläiset oikeudet kaikille ryhmille, kansalaisyhteiskunnan osallistuminen, julkinen keskustelu, sananvapaus, koko vaaliprosessin ja vaalilainsäädännön avoimuus, itsenäisen elimen nimeäminen koko vaaliprosessin valmistelemiseksi ja valvomiseksi ja kaikkien yhteiskunnan alojen mahdollisuus ilmaista näkemyksiään. Euroopan unioni tarkastelee mahdollisuuksia tukea kyseisen vaalijärjestelmän toteuttamista,

— kannustaa Ruandan hallitusta edelleen edistymään demokratisoitumiskehityksessä ja suunnittelemaan vaalien järjestämistä kansallisella tasolla lähitulevaisuudessa,

c) oikeusjärjestelmän ja perinteisen oikeuden (Gacaca) vakiinnuttamisen osalta Euroopan unioni arvioi, että gacaca-järjestelmä ei mahdollisesti ole kansainvälisten ihmisoikeusnormien mukainen ja saattaa lisätä eripuraisuutta, ja

— kannustaa Ruandan hallitusta soveltamaan armeliaisuutta gacacan yleisenä toimintaperiaatteena, turvaamaan oikeuden siviilipuolustukseen ja lisäämään koko kansan ja erityisesti kansanmurhasta eloonjääneiden tietoisuutta tämän hyväksymisen tarpeellisuudesta, jotta samanaikaisesti voitaisiin käsitellä rankaisematta jäämisen ongelmaa ja päästä käytännönläheiseen ratkaisuun hälyttävässä ongelmassa, joka aiheutuu suuresta määrästä arveluttavissa vankilaoloissa oikeudenkäyntiä odottavia vankeja,

— kannustaa Ruandan hallitusta ponnistelemaan edelleen vähentääkseen vankien määrää sekä jatkamaan valistuskampanjaansa muun muassa toteuttamalla vuonna 1998 julkistettua päätöstään vapauttaa ne vangit, joita vastaan ei ole nostettu syytettä tai syyte on puutteellinen, mikä olisi tärkeä toimenpide ylikansoitettujen vankiloiden tilanteen helpottamiseksi,

— tukee Arushassa toimivan kansainvälisen rikostuomioistuimen työtä lisäämällä ponnistelujaan sen takaamiseksi, että kaikki valtiot luovuttavat tuomioistuimelle kaikki kansanmurhasta ja muista vakavista kansainvälisen humanitaarisen oikeuden loukkauksista syytteeseen asettamassa henkilöt, ja pyrkii edelleen parantamaan tuomioistuimen tehokkuutta ja hallinnollista toimivuutta,

— kannustaa Ruandan hallitusta osoittamaan äärimmäistä pidättyvyyttä kuolemanrangaistuksen määräämisessä ja täytäntöönpanossa rangaistuksen täydellistä lakkauttamista silmällä pitäen, ja täyttämään täysin kansalaisoikeuksia ja poliittisia oikeuksia koskevasta kansainvälisestä yleissopimuksesta johtuvat velvoitteensa ja noudattamaan muita kuolemanrangaistusta koskevia kansainvälisiä sitoumuksia,

d) kylien asutuspolitiikan osalta Euroopan unioni kannustaa Ruandan hallitusta jatkamaan sitä vasta huolellisen suunnittelun, sen mahdollisista vaikutuksista ennakkoon tehtyjen tutkimusten, koehankkeiden ja väestön valistuskampanjoiden jälkeen sekä varmistamaan maan tasapuolinen uudelleenjako ja käyttö sen välttämiseksi, että turvallisuusnäkökohtien vuoksi kiirehditty uudelleenasutus aiheuttaisi ihmisoikeusloukkauksia ja johtaisi toivottujen vaikutusten sijaan päinvastaisiin tuloksiin ja aiheuttaisi lisää erimielisyyksiä,

e) ihmisoikeuksien osalta Euroopan unioni kannustaa ja tukee Ruandan hallituksen ponnisteluja, joilla pyritään suojelemaan ja edistämään kaikkien ruandalaisten ihmisoikeuksia muun muassa takaamalla kansallisen ihmisoikeuskomission riippumaton ja tehokas toiminta ja jatkamalla työskentelyä Yhdistyneiden Kansakuntien ihmisoikeusvaltuutetun kanssa,

f) taloudellisen kehityksen ja yhteistyön osalta Euroopan unioni tukee edelleen Ruandan hallituksen ponnisteluja, joilla pyritään edistämään laajapohjaista taloudellista kehitystä ja laajentamaan makrotalouden alalla saavutettua edistymistä rauhan ja vakauden välineinä sekä kannustamaan muita ponnisteluja hyvän hallintotavan edistämiseksi,

g) yhteiskuntaan sopeuttamisen osalta Euroopan unioni kannustaa ja tukee Ruandan hallituksen ponnisteluja, joilla pyritään helpottamaan kansanmurhasta eloonjääneiden, kotiutettujen sotilaiden ja kaikkien muiden siirtymään joutuneiden henkilöiden sopeuttamista uudelleen Ruandan yhteiskuntaan muun muassa läheisessä yhteistyössä asianomaisten kansainvälisten järjestöjen kanssa.

*5 artikla*

Neuvosto toteaa, että komissio aikoo kohdistaa toimintansa tämän yhteisen kannan tavoitteiden ja painopistealojen toteuttamiseen tarvittaessa asianmukaisin yhteisön toimin.

*6 artikla*

Tämän yhteisen kannan täytäntöönpanossa Euroopan unioni tekee tiivistä yhteistyötä Yhdistyneiden Kansakuntien, Afrikan yhtenäisyysjärjestön ja muiden asiaan kuuluvien järjestöjen kanssa.

*7 artikla*

Tämän yhteisen kannan täytäntöönpanoa seurataan säännöllisesti. Yhteistä kantaa tarkistetaan 12 kuukauden kuluessa.

*8 artikla*

Tämä yhteinen kanta korvaa yhteisen kannan 98/252/YUTP.

*9 artikla*

Tätä yhteistä kantaa noudatetaan päivästä, jona se hyväksytään.

*10 artikla*

Tämä yhteinen kanta julkaistaan virallisessa lehdessä.

Tehty Brysselissä 12 päivänä heinäkuuta 1999.

*Neuvoston puolesta*

M. NIINISTÖ

*Puheenjohtaja*